

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 57

Fylke: Isfjord

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Isd.

Emne: Vannbering

Bygdelag:

Oppskr. av: Pagna Braadland

Gard: 34.

(adresse): Fr. pr. Halden

G.nr. 84

Br.nr. 1.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Etter drøffing med Torgalsbæns Kvinnereformering i møte
15.5.1947.

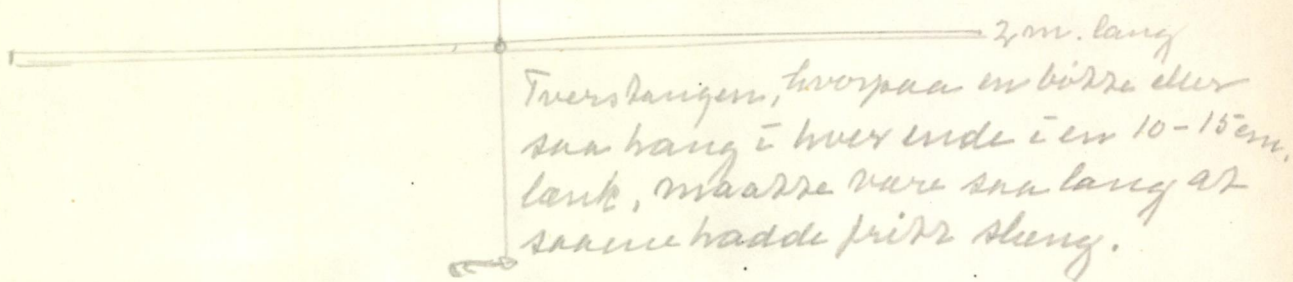
SVAR

1. Vannbering av vann med vannåp og 2 bærker foregår sennu. Det kaldes bare vannåp. Tidligere er brukta vidjer og krakroker, senere blandet lau og lau med jernkrokt. Nam benevnelser for disse deler kjendes ikke. Tidspunktet da en sluttet at bruke trebærker kan sannes til omkring 1890.
2. Eldre folk husker at vann blev båret i krakar med to bær, som en strakk en streng gjennom, og som de bar over skuldrene. Strangen kaldtes sårkang og karet så. Laene var på mellom 25-30 l. Det huskes bare at vannet skvalpet sterkt. Tegninge såbering av melk er ukjent.
3. Det har bare vært brukt hjalker.
4. Pona bar og bærer stort sett vannet, men med hjelp av hele huslyden, når det kraves.
5. Det er metoder, som brukes sennu, mest på mindre bruk, men det gives mange gårder, kanskje de fleste i herredet, hvor vannspørsmålet ikke er løst.
6. På gårder, hvor dyrehodet kraver det kjøres vann 1-2 ganger daglig på hjul eller på sleder 4-5 årstiden.
7. Isd herred har idag innet vannverk, men det arbeides med planer om et sådant forhoved bygges og et anlegg for Rindbakke skolekrets. Emningstid

Halvdelen av herredets gårdsbruk har neppe ikke
 vann innlagt, sandsynligvis er forholdet
 betydelig større, men hidtil har det vært en
 stadig fremgang. Herlig kan føies, at når
 undersøges "Eddestoppen" er alle herredets grender
 virkelig utstyrt med sjøer, tjern, elver, bekker,
 kaldtler og brønner, så vannhenkingen
 stort sett blir kort.
 Ordet "kild" brukes ikke i folkesproget, det
 bruker ordet "ile".

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING 691
 adr. NORSK FOLKEMUSEUM
 BYGDØY

Jørgen Bokaröd f. paa Bokaröva 1892 gir följande beskrifning av
 saaslang, som blev brukad paa Bokaröd i 1890 aarene, og som
 kjemmer ogsaa av Martin Andreassen Ekkehøngen f. 1867.
 Den barit av zornad.

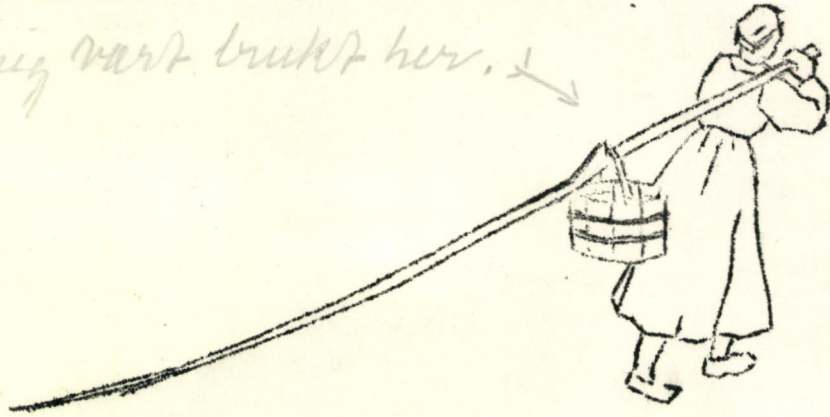
NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
 ADR. NORSK FOLKEMUSEUM
 BYGDØY

Ver gild og skriv svaret med blyant paa same ark.

Tilleggsspørsmål til nr. 5 Vannbæring.

I Tinn i Telemark har ein for eit par mannsaldrar sidan
 bore vatn paa ei lang stong. Ein bar den eine enden over
 aksla, den andre enden drog ein etter seg paa marka. Taret
 hekk paa stonga bak ryggen at den som bar (drog). Ein liten
 mothake paa stonga gjorde at handtaket paa bötta ikkje gleid.
 Stonga var såpass mjuk at vatnet ikkje skvampla over.
 Utanom denne opplysninga kjenner ein no denne metoden berre
 frå Värmland i Sverige. Det kan henda at det tidlegare har
 vore meir vanleg å bera vatn paa denne måten. Hugsar nokon
 i Dykkar bygd noko om det ?

Nei, har aldrig vært brukt her.

Tilleggsspørsmål til nr. 12.

Vinst det noko opplysning om at ein brukar eller har bruka
 fiskebein og fiskehovud til brensel ?

Nei, aldrig brukt.

Har ein bruka kumøkk til brensel ?

*Nei, aldrig brukt i vår
 skogsbygd.*

Ragna Braadland.

Østfold.
 Idd.